

N. van Tilburg

Is het echt zo?

Gedachten over Genesis 3:1-3

“Bijbeltekst”

Genesis 3:1-3

In de brieven van Paulus vinden we verschillende uitspraken die te maken hebben met de activiteiten van de satan. De apostel waarschuwt ons om de duivel geen plaats te geven (zie Ef. 4:27), en onszelf te sterken in de Heer en de hele wapenrusting van God aan te doen om stand te kunnen houden tegen de listen van de duivel (zie Ef. 6:10-11). Verder waarschuwt hij de gelovigen in Korinthe, opdat de satan geen voordeel op hen zou behalen (2 Kor. 2:11). Hij noemt daarbij als reden: zijn gedachten zijn ons niet onbekend.

In het begin van Genesis 3 zien we op onthutsende wijze de listigheid en bedrieglijkheid van de grote vijand, *‘de mensenmoordenaar van het begin af’* (Joh. 8:44). En het is naar mijn overtuiging heel nuttig en nodig om nauwkeurig na te gaan welke strategie de vijand volgt om zijn doel te bereiken. Want we zouden schade lijden als zijn gedachten ons onbekend waren, en wij in onze situatie niet bestand zouden zijn tegen zijn listen.

1. De slang nu was de listigste onder alle dieren van het veld, die de Heere God gemaakt had; en hij zei tegen de vrouw: Is het echt zo dat God gezegd heeft: U mag niet eten van alle bomen in de hof?

In het eerste vers zien we het optreden van de slang (geleid door de oude slang). De HSV heeft hier vertaald: *‘Is het echt zo?’* Hij zaaide het zaad van de twijfel in het hart van de vrouw en suggereerde dat de Heere God de zegen die de mens genoot in de hof bewust had beperkt tot het *‘niet eten van alle bomen in de hof’*. Rekenkundig klopt deze opmerking met wat God tegen de mens had gezegd (zie

Gen. 2:16-17). Het was verboden om van één bepaalde boom, nl. die van de kennis van goed en kwaad, te eten. De wijze waarop de slang het gebod van de Heere God interpreteerde, kwam eigenlijk hierop neer: eten van alle bomen minus één. Dit zou een beperking van de vrijheid van de mens inhouden.

Maar is dat de bedoeling? Wat had God precies gezegd? *‘En de Heere God gebod de mens: Van alle bomen van de hof mag u vrij eten, maar van de boom van de kennis van goed en kwaad, daarvan mag u niet eten, want op de dag dat u daarvan eet, zult u zeker sterven’* (Gen. 2:16-17). God had gesproken over ‘vrij eten’. In het Hebreeuws staat eigenlijk: etende eten. We zouden dit heel letterlijk kunnen opvatten: de overvloed van boomvruchten was zodanig dat de mens de hele dag door kon eten. Hij bezat daartoe alle vrijheid. Een overeenkomstige uitdrukking wordt gebruikt als de Heere God de mens waarschuwt niet te eten van de boom van de kennis van goed en kwaad. Dan ‘zult u zeker sterven’, of eigenlijk: stervende sterven. Zoals er een rijkdom en overvloed aan zegen was, die God zonder noemenswaardige beperking voor de mens had toeberaid, zo zou het menselijk bestaan als gevolg van zijn ongehoorzaamheid gekenmerkt worden door de dood in al zijn verschrikking en angst (*‘...hun hele leven door aan de slavernij onderworpen’*, Hebr. 2:15).

Daarom wordt over de boom van de kennis van goed en kwaad niet gesproken als een boom die hoorde bij *‘alle bomen’*. De Heere God noemde deze apart, omdat hij de mens wilde beproeven. Maar die beproeving verdiende nauwelijks die naam, want er bestond geen enkele noodzaak van deze boom te eten. Alleen bewuste ongehoorzaamheid en kwaadwilligheid zouden hiertoe kunnen leiden en een onbegrijpelijke reactie zijn op de goedheid en de liefde van God. Maar let erop dat de slang een totaal andere formulering gebruikte. Niet de vrijheid en de zegen van de mens worden genoemd, maar de *beperking*. En zo had God het *niet* gezegd.

De discussie met de slang

Welk antwoord zou de vrouw hierop geven? Ze had met beslistheid en overtuiging het gebod van de Heere God (zie 2:16-17) kunnen citeren, en daarmee zou ze de weg bewandeld hebben die haar *Nageslacht* (3:15) vele eeuwen later ging, toen Hij door de duivel verzocht werd in de woestijn. Maar helaas: uit het vervolg wordt duidelijk dat in zekere zin het kwaad al geschied was!

2. En de vrouw zei tegen de slang: Van de vrucht van de bomen in de hof mogen wij eten,

3. maar van de vrucht van de boom die in het midden van de hof staat, heeft God gezegd: U mag daarvan niet eten en hem niet aanraken, anders sterft u.

Hier zien we de desastreuze uitwerking die deze vraag had op Eva. Het wantrouwen jegens God had al wortel geschoten. Dat blijkt uit het verweer van de vrouw. Ze probeerde de slang te corrigeren, maar ze deed dat door een zestal dingen te zeggen die wezenlijk afweken van wat God had gezegd en bedoeld (zie 2:16-17):

1. De vrouw verzweeg het *'vrij eten'* (etende eten), en sprak slechts van *'eten'*.
2. Ze sprak niet van *'alle bomen'*, maar van *'de bomen'*.
3. Ze sprak van *'de vrucht van de bomen'*, in plaats van *'alle bomen'*.

Daardoor verloor ze Hem uit het oog, Die de vrucht gaf, de Heere God, waarvan de boom een beeld is. Dit zien we in vers 6 van dit hoofdstuk terug, waar staat dat de vrouw zag dat de boom goed was voor voedsel. Het ging daarbij meer om het door de boom geproduceerde voedsel dan om de boom zelf, met andere woorden: het ging haar om de gave en de Gever Zelf werd uit het oog verloren.

4. Ze plaatste in haar optiek de boom van de kennis van goed en kwaad *'in het midden van de hof'*, terwijl er uitdrukkelijk wordt vermeld dat de boom des levens daar stond (Gen. 2:9).
5. Ze zei ook: *'en hem niet aanraken'*, maar daarover had God met geen woord gesproken.
6. Ze zei: *'anders sterft u,'* terwijl God had gezegd: *'zeker sterven'*; of eigenlijk *'stervende sterven'*, wat een veel krachtiger uitdrukking is.

Wat kunnen wij nu hiervan leren? Belangrijk is dat wij het voorbeeld van de Heer Jezus volgen en de vijand van replek dienen op de manier waarop *Hij* dat deed. Geestelijk alert reageren en doorzien waar de verdraaiingen en eenzijdigheden zitten; waar de vijand *'toevoegt'* of *'afneemt'* (Openb. 22:18-19). En handelen in het bewustzijn van de kracht en de tegenwoordigheid van Hem, Die heeft gezegd: *'de overste van deze wereld komt en heeft in Mij helemaal niets'* (Joh. 14:30).